

ESPOON OHJAUSUUNNITELMA VUOSILUOKILLE 1-9

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt kaikkien erilaisten oppijaryhmien osalta. Suunnitelman tehtävä on vahvistaa ohjauksen toteutusta, koordinointia ja johtamista. Espoossa ohjaussuunnitelma koostuu Espoon laadukkaan ohjauksen mallista ja koulukohtaisesta ohjaussuunnitelmasta, joka on koulun lukuvuosisuunnitelman liite. [Espoon laadukkaan ohjauksen](#) malli on luettavissa espoo.fi-sivulla ja on kouluilla käytössä myös pdf-versiona. Malliin sisältyy eri ohjauksen toimijoiden tehtävät laadukkaassa ohjauksessa, laadukkaan ohjauksen työtapoja ja siirtymävaiheiden ohjauksen kuvaus. Oppilaitoksessa tutustutaan Laadukkaan ohjauksen malliin osana koulukohtaisen ohjaussuunnitelman työstämistä.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu opetussuunnitelmaan ja [OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin](#). Valtakunnallisten kriteerien tavoitteena on varmistaa lasten ja nuorten ohjauksen jatkumo tasapuolisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu [Elinikäisen ohjauksen strategian](#) tavoitteet ja toimenpidesuosituksot. Espoossa ohjauksen suunnittelua raamittaa Espoon laadukkaan ohjauksen malli ja oppilaitosten ohjaussuunnitelmaa varten laadittu tämä yhteinen pohja, joilla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppijalle koulusta riippumatta.

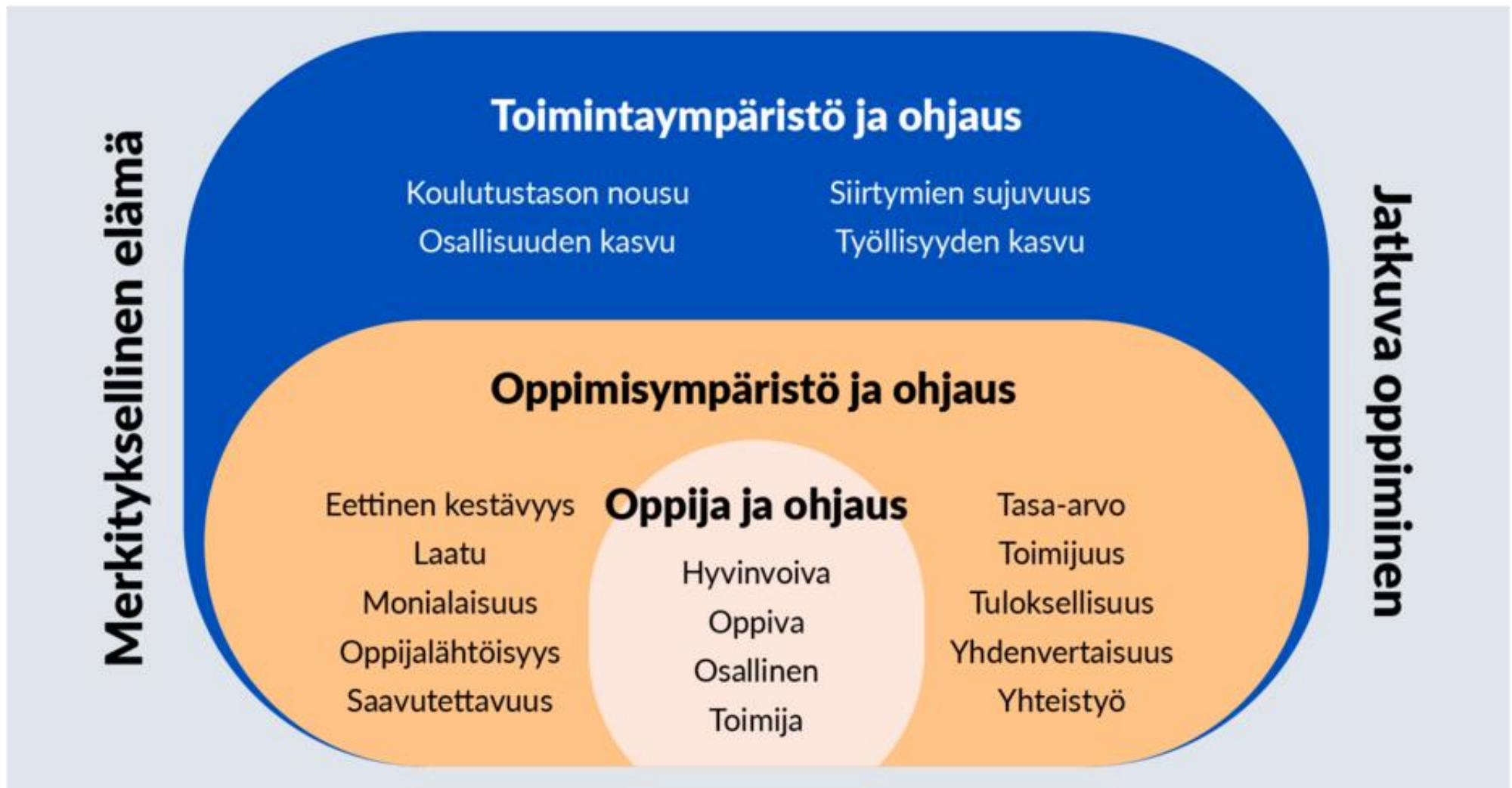
Tässä koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmapohjassa on kuvattu yhtenäisiä ohjauksen käytäntöjä Espoossa oppilaitoksesta toiseen. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi. Koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen toteuttaminen kaikkien koulun erilaisten oppijaryhmien osalta, jotta jokaisen oppijan ohjaus tulee huomioitua suunnitelmassa.

Suunnitelmaa tehtäessä oppilaitoksessa tunnistetaan, suunnitellaan ja kuvataan koulukohtaisesti:

- ✓ Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa esitellyistä rooleista poikkeavat/koululla lisäksi toimivat ohjauksen toimijat,
- ✓ erilaiset ohjausta saavat oppijaryhmät,
- ✓ koulukohtaiset ohjauksen käytänteet, jotka kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla,
- ✓ ohjauksen toteutustavat ja aikataulut (esimerkiksi: heti koulun alkaessa / kerran jaksossa / lukuvuoden mittaan / päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjataan tiedot ohjaussuunnitelmaan.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa ja ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Valmiin ohjaussuunnitelman voi tulostaa opettajien työskentelytilaan lukuvuoden ajaksi muistuttamaan ohjauksen työnjaosta ja kokonaissuunnitelmasta.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa hyvän ohjauksen tavoitteita merkityksellisen elämän ja jatkuvan oppimisen tukemiseksi.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuosituksia sekä listaa hyvän ohjauksen kriteerit, jotka toimivat teemoina oppilaitoskohtaisessa ohjauksen suunnittelussa.

Ymmerstan koulun ohjaussuunnitelma

Osana ohjaussuunnitelman työstämistä koulussamme on tutustuttu Espoon laadukkaan ohjauksen malliin. ☐

Ohjaussuunnitelma on käsitelty / käsitellään viimeistään lokakuun loppuun mennessä

- ✓ opettajakunnan kanssa: ke 17.9.2025
- ✓ yhteisöllisessä opiskeluhoitotyöryhmässä: ma 15.9.2025

Laatutavoitteet Espoossa

- ✓ Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- ✓ Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- ✓ Koko koulun osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- ✓ Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- ✓ Oppijalla on oikeus 7.–9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanohjaajaan (luokanvalvoja) / luokanopettajaan
- ✓ Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on enintään noin 220 ohjattavaa. Ohjattavien kokonaismäärään lasketaan kaksinkertaisina oppijat, jotka tarvitsevat oppilaskohtaista tukea, S2-oppimäärää opiskelevat oppijat ja joustavan perusopetuksen (JOPO- ja TEPPO-) oppijat.
- ✓ Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- ✓ Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppijoiden ja huoltajien kanssa
- ✓ Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Koulun ohjattavat oppijat, erilaiset ohjattavien ryhmät sekä oppilaanohjauksen resurssi

- Vuosiluokkien 1–6 oppijoiden määrä: 350
- Vuosiluokkien 7–9 oppijoiden määrä: > lisää lukumäärä
kaksinkertaisena laskettavien oppijoiden määrät (vuosiluokat 7–9):
 - ✓ S2 oppijat: 80
 - ✓ erityisen tuen/oppilaskohtaisen tuen päätöksellä opiskelevat oppijat: 40
 - ✓ joustavan perusopetuksen eli JOPO- ja TEPPO-oppijat: > lisää lukumäärä
- ➔ Vuosiluokkien 7–9 oppijoiden laskennallinen määrä (huomioituna painokertoimella lasketut oppijaryhmät):
> laske yhteen 7–9 luokkien oppilaat ja kaksinkertaisena laskettavat oppilaat ja kirjoita summa tähän
- Oppilaanohjaajien määrä: > lisää lukumäärä ja nimet: > kirjoita tähän
- Muiden oppilaanohjausta antavien opettajien määrä: > lisää lukumäärä ja nimet: > kirjoita tähän
- Mahdollinen koulukohtainen lisäys tai tarkennus ohjauksellisiin tehtävään (esim. jonkin uuden toimijan kuten virka-apulaisrehtorin tai muun toimijan uuden roolin kuvaus tai jonkin Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa kuvatus tehtävän tarkennus):
> kirjoita tähän

- Oppilaitos kuvaa erilaista ohjausta saavat oppijaryhmät (esim. poikkeavaa ohjausta saavat ryhmät kuten pienryhmä, TA-opetus, työelämäpainotteinen perusopetus (TEPPO), valmistava opetus jne.):
> kirjoita tähän

➔ Erilaisten ohjausta saavien ryhmien koulukohtaiset käytänteet kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla. TA-opetuksen osalta ops määrittelee, että toiminta-alueittain järjestettävään opetukseen sisältyy oppilaanohjausta, tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8–9 ja työelämään tutustumista vuosiluokilla 7–9, mikäli se on oppilaan toimintakyvyn ja edun mukaista. Työelämään tutustuminen voidaan toteuttaa esimerkiksi eri ammattialoihin, työpaikkoihin, tuettuun asumiseen, päivätoimintaan tai opiskelualoihin tutustumalla. Oppilaanohjauksen ja tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen järjestämisen periaatteet kuvataan tässä koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma tavoitteittain

Oppilaitos voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja oppilaitoskohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin tavoitteen alle.

OHJAUS HUOMIOI OPPIJAN KOKONAISTILANTEEN			
Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijan kokonaistilanteen tukena, kun ✓ oppijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ✓ oppijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät ✓ oppija tunnistaa omia vahvuuksiaan ✓ oppijan osallisuus vahvistuu ✓ oppija asettaa ja saavuttaa omia tavoitteitaan	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö ja muut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt)	rehtori	<i>Yhteinen keskustelu resurssien sijoittamisesta aloitetaan hyvissä ajoin kevätkaudella. Työjärjestystä tehdään prosessina, jossa käydään avointa keskustelua henkilökunnan kanssa.</i>
	Oppijoille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. kummioppilastoiminta, oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat, erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	<i>Koulussa toimii aktiivinen oppilasparlamentti. Koululla on käytössään KiVa sekä Verso-toimintamallit. Kummioppilaat nimetään aina koulutulokkaille.</i>

✓ oppija saa omiin valmiuksiinsa ja tavoitteisiinsa nähden riittävästi sopivaa ohjausta.	Kannustetaan oppijoita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	oppilaskunnan ohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Ensimmäisen kouluvuoden aikana huoltajilla on oikeus vähintään kahteen ja sen jälkeen lukuvuosittain vähintään yhteen henkilökohtaiseen tapaamiseen lapsen luokanopettajan/luokanohjaajan kanssa.	luokanopettajat/luokanohjaajat	<i>Ekaluokkalaisten perheiden kanssa käydään keskustelut syyskauden aikana.</i>
	Oppijoita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut).	luokanopettajat/luokanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Henkilökohtaista ohjausta jatko-opintojen suunnittelemiseksi on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarjotaan vuosiluokkien 8–9 oppijoille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.	oppilaanohjaajat/luokanopettajat/aineenopettajat/erityisopettajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS ON OPPIJALÄHTÖISTÄ JA VUOROVAIKUTTEISTA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijalähtöistä ja vuorovaikutteista, kun ✓ oppijan tarpeet ja valmiudet huomioidaan	Oppijoita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppijoita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen.	luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppijaa tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän

✓ oppijan motivaatio vahvistuu ✓ ohjaus edistää yksilöllisten opinto- ja urasuunnitelmien toteutumista ✓ ohjaus muodostaa jatkumon erilaisissa siirtymävaiheissa ✓ ohjaus perustuu molemminpuoliseen luottamukseen ✓ ohjaus mahdollistaa jatkuvan, kannustavan palautteen ✓ ohjaus auttaa oppijaa kiinnittymään opintoihin.	Oppijan poissaoloja seurataan ja kouluun kiinnittymistä tuetaan kaikissa koulupolun vaiheissa. Poissaoloja seurataan Espoon käytössä olevan yhteisen ohjeistuksen mukaisesti. Erityisesti poissaolon jälkeisen koulutyön sujumisesta huolehditaan.	luokanopettajat/ luokanohjaajat, kaikki opettajat	YHR käy läpi oppilaiden poissaolotunnit sekä niiden perusteella tehdyt toimet. YHR tarkistaa tilanteen neljä kertaa lukuvuoden aikana. (Viikolla 41, viikolla 50 m viikolla 7 sekä huhtikuussa.
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS ON SAAVUTETTAVAA JA MONIKANAVAISTA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista, kun se ✓ hyödyntää koulussa ja oppilaitoksessa yksilö-, pienryhmä-, ryhmä- ja vertaisohjausta ✓ on toteutettavissa niin lähi-, etä- kuin digiohjauksena	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppijoille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	Vesossa käydään läpi Ymmerstan aikuisten Wilman käytön pelisäännöt. Asia otetaan esille koko koulun vanhempainillassa sekä luokkien omissa vanhempainilloissa. Oppilaille avataan Wilma-tunnukset seuraavasti: 6lk oppilaille syyslukukauden alussa, 5lk mahdollisuuksien

✓ hyödyntää ohjauskeskustelussa eri ohjausmuotoja oppijan tavoitteet ja tarpeet huomioiden			<i>mukaan kevätkauden lopussa.</i>
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori, yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä, opettajat	> kirjoita tähän
	Oppijoita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista. ✓ huoltajainfot ✓ huoltajatapaamiset ✓ nettisivut ✓ ohjauskeskustelut ✓ Wilma-viestit ja tiedotteet	rehtori, luokanopettaja, luokanohjaaja, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	> kirjoita tähän
	Sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	oppimisympäristöjen, ohjelmien ja alustojen vastuuhenkilöt, opettajat	> kirjoita tähän
	Oppilashallinto-ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppijoiden henkilötiedot ja suoritukset sekä pidetään ne ajantasaisina.	rehtori, koulusihteeri	> kirjoita tähän
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta. Huoltajia ohjataan luomaan omat tunnukset ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	<i>Tehostettu ohjaus ja tuki koulutulokkaille sekä S2-perheille.</i>
	Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen saaminen merkitään Wilman Oma opiskelusuunnitelmani -lomakkeelle. (Myös TEPPO-, JOPO- oppilaille).	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjauksen kohdalle arviointiin merkitään S (suoritettu), jotta opinnot siirtyvät KOSKI-järjestelmään sujuvasti.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän

	KOSKI-järjestelmään ja Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa.	koulusihteeri	> kirjoita tähän
	VALPAS-järjestelmän kautta ilmoitetaan oppijat, jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS ON MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä, kun ✓ toimijoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteista, sisällöistä, menetelmistä ja työtavoista ✓ toimijoilla on selkeät vastuut ja työnjako ✓ kaikkien toimijoiden asiantuntemusta hyödynnetään ✓ opetuksen ja koulutuksen järjestäjä koordinoi ja johtaa ohjausta ✓ ohjaus edistää luottamusta, yhteistä keskustelua ja asiantuntijuuden rajojen tunnistamista.	Luokanohjaaja / luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppijan hyvinvointia ja tukee oppijoita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.	luokanohjaajat / luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat	> kirjoita tähän
	Opettajien oppijoille tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja huoltajaillat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	opettajat	> kirjoita tähän
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppijoita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppijoiden elämänhallinnan tukeminen.	opiskeluhuollon asiantuntijat,	<i>Jokainen kohtaaminen on tukitoimi – lujasti lempeä.</i>

		luokanopettajat/ luokanohjaajat	<i>Koulussa on käytössä oma vuorovaikutussopimus.</i>
	Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppijoille ja työyhteisöön. Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS ON YHDENVERTAISTA, TASA-ARVOISTA JA EETTISESTI KESTÄVÄÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä, kun se ✓ luo luottamuksellisen ohjaustilanteen, johon oppija voi osallistua ja sitoutua ✓ huomioi kulttuurisen moninaisuuden ja on kielitietoista ✓ turvaa yhdenmukaisen kohtelun ja edistää yhdenvertaisuutta esteettömillä ja saavutettavilla palveluilla ✓ kunnioittaa ihmisarvoa ✓ edistää itsemääräämisoikeutta ✓ edistää hyvinvointia	Opetuksessa, kaikessa puheessa ja kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.	koko henkilöstö	<i>Koulussa käytössä turvallisen tilan-pelisäännöt. Koulun suunnitelman tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta ovat ajantasaiset.</i>
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjauksessa ja opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppijan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko henkilöstö	> kirjoita tähän

✓ edistää kestävän tulevaisuuden taitojen ja osaamisen hankkimista ✓ edistää jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ✓ edistää sukupuolten tasa-arvoa			
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS TUKEE SIIRTYMÄVAIHEEN YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä, kun se ✓ sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin, työhön tai muuhun palveluun ✓ vähentää ajanjaksoja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ✓ vahvistaa kodin ja koulun/oppilaitoksen välistä yhteistyötä ✓ tukee monialaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (esimerkiksi yhteistyö	Espoossa on käytössä esi- ja alkuopetuksen pedagogisen yhteistyön toimintamalli. Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulokasinfotilaisuus.	luokanopettajat, rehtori, erityisopettajat	<i>Yhteistyö Ymmerstan varhaiskasvatusyksikön, esiopetusryhmien kanssa.</i>
	1. luokan huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut.	luokanopettajat	> kirjoita tähän
	Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	kaikki opettajat, rehtori, sidosryhmät	> kirjoita tähän
	1. luokan oppijoita ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat, kummioppilaat	
	Pidetään huoltajainfoja liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen.	luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat	> kirjoita tähän

opiskeluhuollon ja nuorisotoimen kanssa) ✓ on koordinoitua ja johdettua opetuksen ja koulutuksen järjestäjän taholta ✓ rakentuu toimintatavoista, jotka ovat ohjausvastuiden mukaisesti yhdessä sovittuja			
	Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen.	luokanopettajat	> kirjoita tähän
	6. luokan oppijan ja huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtolomakkeena yläkouluun.	luokanopettajat	> kirjoita tähän
	6. luokan oppijoiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja huoltajainfot.	aineenopettajat, oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Hyödynnetään Espoon kiusaamisen vastaista suunnitelmaa ja suunnitellaan jatkuvan ryhmäytyksen toimet.	luokanopettajat/luokanohjaajat, kaikki opettajat omalta osaltaan	> kirjoita tähän
	Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Espoossa on käytössä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytyksen starttipäivän malli.	luokanopettajat/luokanohjaajat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaajat, tukioppilaat, opiskeluhoollon toimijat, sidosryhmät	> kirjoita tähän
	Kummioppilaat tukevat uusia oppijoita 1. luokan tai esiopetuksen oppijoita. Tukioppilaat tukevat uusia oppijoita 7. luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.	luokanopettajat, tukioppilasohjaajat, luokanvalvojat	> kirjoita tähän
	Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen ja määrääjoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin.	oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Yhteishaun sekä muiden hakujen ohjaaminen, seuranta ja hakuvelvollisuuden toteutumisen valvonta.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän

	Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppijasiirtojen kannalta.	rehtori, erityisopettajat, luokanopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen hakemaan aikuisten perusopetukseen, muuhun oppivelvollisuuskoulutukseen tai perustellusta syystä omassa koulussa opintojen jatkamista enintään vuodeksi.	oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Päättötodistuksen liitteeksi tulostetaan oppilaan HOJKS / oppilaskohtaisten tukitoimien suunnitelma kahtena kappaleena.	rehtori	> kirjoita tähän
	Kevään jatko-opintohakujen (mm. perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku) tulosten tultua kesällä tapahtuva ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin niiden oppilaiden osalta, jotka eivät ole saaneet paikkaa tai hakeneet minnekään. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin. Kesken lukuvuotta perusopetuksen päättävien oppijoiden ohjaus- ja valvontavastuu sekä ilmoitusvelvollisuus kestää yhden kuukauden.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettajat, luokanohjaajat, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaajat, aineenopettajat	> kirjoita tähän
	Ammatillisessa oppilaitoksessa, lukioissa sekä TUVA-koulutuksessa aloittaneiden oppijoiden erityisen tuen / oppilaskohtaisen tuen päätökset postitetaan kyseisen oppilaitoksen rehtorille.	rehtori	> kirjoita tähän
	Tarkistetaan, että entiset oppijat jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista. Vailla opiskelupaikkaa olevat ilmoitetaan asuinkunnalle ensisijaisesti VALPAS-järjestelmän avulla. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin.	oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän

	- Kesken lukuvuoden valmistuneiden osalta tarkistaminen kuukauden kuluttua päättötodistuksen saamisesta. - Keväällä päättötodistuksen saaneiden osalta OPH määrittelee seuraavan syksyn ilmoituspäivämäärän.		
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS TUKEE URASUUNNITTELUTAITOJA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee urasuunnittelutaitojen kehittymistä, kun ✓ oppijan elinikäisen oppimisen taidot kehittyvät ✓ ohjaus tähtää tulevaisuuteen ja huomioi oppijan motivaation ja valmiudet hakeutua jatko-opintoihin ✓ ohjaus mahdollistaa realistisen urasuunnitelman laatimisen. ✓ oppijan taidot hyödyntää tietoa ja tehdä päätöksiä kehittyvät ✓ oppija yhdistää vahvuuksiaan koulutusvaihtoehtoihin	Oppijoita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat, luokanohjaajat/luokanopettajat	> kirjoita tähän
	Oppijoille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat aineenopettajat, erityisopettajat, luokanohjaajat, luokanopettajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Arvioidaan oppijan tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarve oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta, suunnitellaan ohjauksen antaminen ja toteutetaan yksilöllisen suunnitelman mukaan ja kirjataan oma opiskelusuunnitelmani lomakkeelle omon kommentit kenttään. Tehostettua ohjausta voi antaa moni koulun toimija monella eri tavalla ja sitä voidaan toteuttaa myös moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän

✓ oppija tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan ✓ oppijan urasuunnittelutaidot sekä usko tulevaisuuteen vahvistuvat ✓ ohjaus valmentaa jatkokoulutusvalintaan ja sitouttaa oppijan tähän prosessiin ✓ ohjaus avaa koulutusvaihtoehtojen vaikutuksia uravaihtoehtoihin.	Oppilaanohjauksessa ja oppiaineiden opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS EDISTÄÄ VAIKUTTAVAA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus edistää vaikuttavaa työelämä - yhteistyötä perusopetuksessa, kun ✓ tukee ja kehittää oppijan työelämä- ja työnhakutaitoja monialaisena yhteistyönä	Oppijoilla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuutehtäviä. Oppija pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat, luokanvalvojat, kaikki opettajat	> kirjoita tähän
	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppija pääsee aidosti tutustumaan työelämään. TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja ylittäen ja moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat, luokanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	> kirjoita tähän

✓ edistää hyvinvointia ja toimijuutta opiskelija työuran muutoksissa ✓ tukee osaamisen kehittymistä opintojen ja työelämän eri vaiheissa ✓ tarjoaa tilan tunnistaa omia vahvuuksia, rakentaa verkostoja ja suunnata eteenpäin ✓ oppijan työelämävalmiudet ja työelämätaidot kehittyvät ✓ ohjaus tarjoaa mahdollisuuksia oppia tuntemaan eri ammattialoja, työaloja ja yrittäjyyttä ✓ ohjaus linkittää työelämän tutustumisjaksot (TET) kiinteästi opetukseen ✓ ohjaus on suunniteltua ja tavoitteellista, ja sitä arvioidaan sekä kehitetään jatkuvasti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Oppilaanohjaajat ja opettajat käyvät aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tuovat uutta tietoa ja osaamista koululle ja opetukseen.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppijat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumiseen (esim. Yrityskylä).	luokanopettajat/ luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET-päiviä.	opettajat, rehtori	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän